

Chris Willemsen

OPEENS BEN JE DE KLOS

LEVEN NA DE DIAGNOSE
PROSTAATKANKER

Met een voorwoord van Louis van Gaal
en een nawoord van prof. dr. Chris H. Bangma

Bloed in mijn sperma en urine. Zomaar, van de ene op de andere dag, op mijn eigen toilet thuis. Ik geloofde niet wat ik zag, maar het was echt waar. Niet wit en geel, maar rood en rood. Vuurrood! Wat was dit opeens voor een nachtmerrie? Meteen barstte er in mijn hoofd een bombastische door Lorenzo Viotti gedirigeerde symfonie van alarmbellen los. Mijn hart leek te exploderen, het angstzweet brak mij op verschillende plekken uit. Ik zou toch niet... Ik had toch geen...

O zeker, mijn voortplantingsorgaan had zijn meest actieve jaren er al lang geleden op zitten. En ook mijn urinestraal was al enige tijd niet meer zo krachtig als voorheen. Maar dat was de leeftijd, zo laat het internet al vele jaren op talloze pagina's weten. Er zat ook al enige tijd geen regelmaat in de kracht van mijn afwateringssysteem. Nu eens kwam er een pisboogje, dan weer produceerde ik een bijna horizontale straal. Zo eentje die Kees van Kooten in 1977 als Klisjeemanntje – al betrof het in zijn geval louter sperma – bracht tot de legendarisch geworden uitspraak: 'Wij wonen driehoog hè. Als ik met die winterpeen van mij op het moment suprême voor het open raam zou gaan staan,

en ik zou richten, nou, dan spuit ik een volwassen vent zo van z'n brommer.'

's Nachts moest ik er ook al enige tijd twee, drie, soms vier keer uit om te plassen. Wanneer je de zestig nadert of zelfs bent gepasseerd, is dat niet ongebruikelijk. Je prostaat wordt groter. In het gebied waar zich die klier bevindt, gaan dingen elkaar soms een beetje in de weg zitten. Blaas, plasbuis, darmen, prostaat. En dan huizen er in die buurt ook nog de nodige spieren, pezen, zenuwen en lymfeklieren. Om nog maar te zwijgen over alles wat kan worden gerangschikt onder bloed en bloedvaten.

Plassen kan je wat minder automatisch en geroutineerd afgaan dan al die jaren ervoor. Wanneer je 's avonds drinkt – en dat doe ik: om een uur of acht, half negen, twee, drie koppen thee, geen dag uitgezonderd – dan moet dat er ook weer uit. Jongere mannen kunnen de plas ophouden tot de volgende ochtend. Ze slapen door en hebben geen idee of gevoel dat zo'n halve liter vocht hevige pogingen doet het lichaam te verlaten. Pas de volgende ochtend, als de wekker, de haan van de buren of een vroege vogel in de dakgoot zich meldt, worden ze wakker. En gaan ze eruit om te plassen. Niks aan de hand.

Als kind was ik een bedplasser, zeker tot mijn twaalfde, dertiende, misschien wel veertiende. Dan droomde ik, meestal verward en vooral angstig, en moest in die

droom ontzettend plassen. Ik werd achternagezeten, rende voor mijn leven, maar gelukkig, daar was een deur waarachter zich de wc bevond. Opgelucht plaste ik, warm en veel. En kwam enkele tellen later tot de ontdekking dat ik dat in mijn bed had gedaan. Ik zie mezelf nog zitten, hopeloos en verdrietig, op een stoel in mijn kamertje in de Haagse Jan van Rodestraat, midden in de nacht, terwijl mijn nooit klagende moedertje mijn bed verschoonde en mij met een kus en ‘Geeft niets, lieverd, kan iedereen overkomen’ probeerde gerust te stellen.

Geen idee of dat bedwateren van invloed is geweest op mijn latere prostaatproblemen. Of problemen, het waren natuurlijk niet meer dan probleempjes, verkleinwoord, laat ik niet overdrijven, er zijn ergere dingen op de wereld.

Natuurlijk, zodra je over de vijftig bent, krijg je het advies om je PSA-waarde te laten meten. Dat doe je dus braaf. Bloed laten afnemen en een week later horen of bijvoorbeeld je hart, lever en nieren nog goed of juist minder florissant functioneren, en of het cholesterolgehalte in je bloed nog niet is beland in de fase dat je in paniek moet raken. En dus ook of je prostaat nog in topvorm is.

PSA betekent Prostaat Specifiek Antigeen. De waarde daarvan, zoals door deskundigen uit je bloed kan worden gedestilleerd, zegt iets over de conditie van je prostaat. Die is in omvang een dingetje van niks, niet

meer dan een grote walnoot, als je een beetje fantasie hebt. Als die PSA-waarde gevaarloos is, 3,0 of liever nog lager, hoef je je geen zorgen te maken.

Na de ontdekking van het bloed in het vocht dat ik via mijn plasbuis had geloosd, belde ik onmiddellijk mijn huisarts. Ik kon meteen terecht. De assistente overhandigde mij bij binnenkomst een plastic containerje waarin ik moest plassen. Daarna de kamer van de dokter in. De assistente kwam al snel melden dat er inderdaad en nog steeds bloed in mijn urine zat.

De dokter stelde als voorlopige diagnose dat een ontsteking de oorzaak moest zijn. Waar, dat kon hij niet precies zeggen, kon overal in het gebied van en rondom de prostaat zijn. Hij trakteerde me op een kuur van tien dagen, twee pillen per dag, eentje 's ochtends, eentje op hetzelfde tijdstip 's avonds.

Gelukkig, al op dag 2 was er geen bloed meer te zien. Ik werd meteen rustiger en was ervan overtuigd dat het inderdaad niet meer dan een ontsteking was geweest. Me zorgen maken? Nergens voor nodig.

Twee maanden later weer bloed prikken. Ruim een halfjaar eerder was mijn PSA 4,8 en kort voor de ontsteking 5,4, wat je lichtelijk verontrustend zou mogen noemen. De ontsteking was nu verdwenen, dat kon niet anders. Mijn PSA zou ongetwijfeld zijn gezakt naar onder de 5,0, misschien zelfs wel onder de 4,0, dus ik was weer op weg naar betere tijden.

Nee dus. De bloedtest wees uit dat de waarde niet was gezakt, maar juist verder was gestegen naar 5,6, maakte mijn huisarts mij duidelijk. ‘Ik verwijs je door naar een uroloog,’ sprak hij gedecideerd, ‘er moet meer aan de hand zijn. Je moet niet meteen aan kanker denken, maar een specialist kan het beter beoordelen dan ik.’

Lekker om te horen, dat woordje kanker, ik schrok me de pleuris. Nu ben ik Hagenaar en Hagenaars gebruiken ziektes te pas en te onpas in hun conversaties. Ze kennen de medische encyclopedie uit hun hoofd en dragen er voortdurend uit voor, met het grootste gemak en zonder met de ogen te knippen. Als verwensing, maar ook zomaar, tussen neus en lippen, op verdwaalde momenten, zonder directe of indirecte aanleiding.

Vooraf kanker. Ze hebben geen idee wat ze zeggen en hoeveel mensen ze ermee kwetsen. Ze beschouwen het als een makkelijk uit te spugen stopwoordje en plakken het overal aan vast. Kankerauto, kankerhond, kankerwif, kankerAjax, en ga zo nog maar even door. Ik schaam me vaak voor mijn stadgenoten die ermee aantonen lang niet allemaal raketgeleerden te zijn. En word door hen uitgelachen wanneer ik er iets van zeg. Cabaretier Sjaak Bral zei me ooit dat het woord kanker – ‘Kankah’ – bij Hagenaars ‘gewoon lekker in de mond ligt.’ Tja.

Niet alleen voel ik gêne en afschuw wanneer het er

[LEES VERDER IN HET BOEK]